

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 351

van **KARL VANLOUWE**

datum: 20 maart 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Samenwerking met China in wetenschap en onderwijs - Risico's

In de commissie van 13 maart 2024 werd gepeild naar de Chinese invloed in onder meer het hoger onderwijs en de bescherming van onze wetenschappelijke kennis. Terechte bezorgdheden werden geuit rond de samenwerkingen met Chinese instellingen.

Via de ASPI-tracker (ASPI: Activity, Sport and Play for the Inclusion of Refugees in Europe) worden samenwerkingsakkoorden tussen de Vlaamse universiteit en Chinese instellingen beoordeeld op het risico van blootstelling aan inmenging en spionage. Nu blijkt dat de Chinese hoogrisicoinstellingen voor 20 procent deel uitmaken van het totale volume aan Vlaams-Chinese samenwerkingen. Hoewel dat verontrustende cijfers zijn, wil het echter nog niet zeggen dat er zich effectief in de praktijk een risico heeft voorgedaan. Enkel op de ASPI-kwalificatie afgaan is daarvoor een te ruw criterium. De minister-president stelde duidelijk dat het niet de bedoeling is om alle vormen van samenwerking met China stop te zetten. We volgen namelijk op het vlak van samenwerking met China het standpunt van de Europese Commissie, waarbij men niet wil spreken van een 'decoupling', maar een 'derisking'.

In het kader van het Vlaamse kennisveiligheidsbeleid van 28 oktober 2022 werden enkele acties opgesomd om onder andere Chinese invloed tegen te gaan. Enkele daarvan werden in de commissie door minister-president Jambon opgesomd. Ten eerste is er binnen de werkgroep Kennisveiligheid een rapport opgesteld over de basisfunctionaliteiten die een toekomstig kennisveiligheidsloket zou aanbieden, waarbij het Nederlandse loket als voorbeeld geldt.

Ten tweede is het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) een pilootproject gestart waarbij projectindieners een vragenlijst moeten invullen om zo tot een beter inzicht te komen over het risicogehalte van hun geplande samenwerking met partijen uit derde landen.

Ten derde start binnenkort een nieuwe intra-Belgische werkgroep om het kennisveiligheidsbeleid in België in de praktijk vorm te geven. Gezien de bevoegdheidsverdeling zal Vlaanderen moeten samenwerken met andere Belgische entiteiten, zoals bijvoorbeeld met de diensten van Staatsveiligheid.

Verder neemt Vlaanderen ook zeer actief deel in Europese werkgroepen rond Kennisveiligheid en Chinabeleid en behandelt mee, naar aanleiding van het Belgische voorzitterschap, de Raadsaanbevelingen rond onderzoeksveiligheid.

**Vlaams
Parlement**

Ten slotte wordt er ook gewerkt aan een ontwerp van een afsprakenkader ter bevordering van kennisveiligheid die dan zal voorgelegd worden aan de leden van de werkgroep kennisveiligheid.

Het is duidelijk dat er binnen Vlaanderen wel degelijk stappen worden gezet om instellingen en onderzoekers bewust te maken van de mogelijke risico's die gepaard kunnen gaan met buitenlandse inmenging. Graag nog verdere duiding op onderstaande vragen met betrekking tot de bovenvermelde acties.

1. Welke functies zou het kennisveiligheidsloket uitvoeren? Hoe zal dat concreet bijdragen aan het vermijden van Chinese, of breder, buitenlandse beïnvloeding?
2. Zijn er al enige bevindingen te concluderen uit die pilootprojecten? Hoe transparant zijn de projectindieners?
3. Hoe zal Vlaanderen vertegenwoordigd zijn in de intra-Belgische werkgroep inzake kennisveiligheidsbeleid? Hoe zal de werkgroep concreet vorm krijgen en hoe kunnen we inzetten op een vlotte samenwerking tussen de betrokken diensten?
4. Wat waren de voornaamste conclusies van de Raadsaanbevelingen rond onderzoeksveiligheid?
5. Hoe ziet het ontwerp van een afsprakenkader eruit? Kunnen er concrete voorbeelden worden gegeven van waarop het afsprakenkader zich voornamelijk focust?

ANTWOORD

op vraag nr. 351 van 20 maart 2024

van **KARL VANLOUWE**

1. Het overleg zowel binnen de Vlaamse werkgroep kennisveiligheid als de Belgische overleggroep, uiteraard telkens met politieke validering, rond kennisveiligheid moet klaarheid scheppen over het hoe en wat van een kennisveiligheidsloket in de praktijk kan en zal opnemen als functies en hoe dit in de praktijk zal geoperationaliseerd worden. Het eerder vermelde rapport had als doelstelling de wensen van de actoren in het veld te capteren. Dit betekent niet dat aan alles zal kunnen tegemoet gekomen worden. Maar in essentie is het de bedoeling dat via een kennisveiligheidsloket informatie circuleert dat de actoren helpt bij hun analyse en inschatting van de balans tussen de opportuniteit versus risicogehalte van een bepaalde samenwerking met een derde partij.
2. Het pilootproject is pas van start gegaan. Het is dus veel te vroeg om het proces en resultaten te analyseren, laat staan conclusies te trekken.
3. Vanuit het departement Economie, Wetenschap en Innovatie neemt een vaste vertegenwoordiger deel aan de vergaderingen van deze werkgroep, die enkele weken geleden voor de eerste keer bijeengekomen is. Ook de andere Belgische entiteiten sturen een vertegenwoordiger, waarbij uiteraard ook o.a. de Veiligheid van de Staat, de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken mee rond de tafel zitten. Een vlotte samenwerking kan er komen indien elke deelnemer een duidelijk beeld heeft enerzijds van de functies en type van informatie die zijn/haar entiteit kan en wenst aan te bieden en anderzijds welke type(s) van informatie nodig is van de andere entiteiten.
4. De Raadsaanbevelingen worden momenteel (op het moment van het opstellen van dit antwoord) nog altijd onderhandeld, en daardoor kunnen evenmin nu al conclusies voorgesteld worden. Het is wel duidelijk dat het thema over al in Europa, en ook daarbuiten, duidelijk op de radar staat. Eenmaal de onderhandelingen afgelopen zijn, en de tekst definitief aanvaard wordt kan ik dieper ingaan op de Raadsaanbevelingen mocht het nog nodig zijn.
5. Het afsprakenkader is nog in voorbereiding. Daarenboven heeft er hierover nog geen interne politieke afstemming plaatsgevonden. Evenmin hebben de actoren de kans gekregen om over het ontwerp van gedachten te wisselen. U zult dan ook begrijpen dat ik nu nog geen concrete voorbeelden kan geven.